

Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials

7a Edició

Codi: 22S033

Tipologia: Diploma d'especialització (postgrau)

Crèdits: 30.00

Idioma: Català

Data d'inici: 05/10/2022

Data darrera sessió presencial: 31/05/2023

Data de finalització: 21/07/2023

Horari: Dimecres de 16 a 20.30 h Última sessió en línia: 31 de maig de 2023 Treball final de postgrau: del 5 d'octubre de 2022 al 21 de juliol de 2023. L'estudiant podrà escollir seguir totes les classes teòriques i pràctiques i les tutories del postgrau de manera presencial o per videoconferència a través de la plataforma zoom.

Lloc de realització: Presencial, Centre de Recursos i Estudis Culturals. Diputació de Barcelona. Pati Manning. Carrer de Montalegre, 7, 08001 Barcelona (confirmar lloc) i/o virtual, per videoconferències amb la plataforma ZOOM.

Places: 25

Preus i descomptes

Preu: 1.685 €

5% de descompte per alumnes i exalumnes de la Universitat de Girona.

1.600,75€ (350 € preinscripció + 1.250,75 € Matrícula)

5% de descompte per alumnes i exalumnes de màsters, postgraus i diplomes d'especialització de la Fundació UdGIF (Excepte si forma part de la mateixa estructura modular).

1.600,75€ (350 € preinscripció + 1.250,75 € Matrícula)

5% de descompte per persones amb discapacitat reconeguda.

1.600,75€ (350 € preinscripció + 1.250,75 € Matrícula)

5% de descompte per persones en situació d'atur en el moment de la matrícula.

1.600,75€ (350 € preinscripció + 1.250,75 € Matrícula)

5% de descompte per membres de famílies nombroses o monoparentals.

1.600,75€ (350 € preinscripció + 1.250,75 € Matrícula)

10% de descompte per empreses que matriculin 2 o 3 treballadors dins d'un mateix curs (el mateix curs acadèmic).

1.516,50€ (350 € preinscripció + 1.166,50 € Matrícula)

15% de descompte per empreses que matriculin 4 o més treballadors dins d'un mateix curs (el mateix curs acadèmic).

1.432,25€ (350 € preinscripció + 1.082,25 € Matrícula)

10% de descompte per membres de l'Associació de Museòlegs de Catalunya.

1.516,50€ (350 € preinscripció + 1.166,50 € Matrícula)

Raons per fer el curs

Raons per fer el curs

- Adquirir una formació específica per a la direcció i gestió de museus i equipaments de patrimoni cultural
- Millorar les expectatives professionals i de flux cap a altres llocs de treball
- Incorporar la perspectiva estratègica en la planificació i gestió del museu
- Adquirir noves eines per a la millora dels processos de disseny i gestió dels diferents tipus de projectes

Presentació

Presentació

El Postgrau en Direcció estratègica de Museus i Centres Patrimonials és una iniciativa promoguda per [l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural](#). L'ICRPC ha esdevingut un agent destacat en el disseny de l'oferta docent de postgrau de la Universitat de Girona perquè ha participat decisivament en el disseny del Màster de Patrimoni (especialitats en Patrimoni Cultural i Natural) de la UdG i el coordina. Aquesta experiència li garanteix una visió privilegiada sobre les necessitats formatives dels professionals que treballen en el

Patrimoni –o aspiren a fer-ho. L'ICRPC està obert a coordinar, animar o col·laborar amb totes les iniciatives del seu àmbit que tinguin lloc a Catalunya. Tot i el seu vincle com a institut de recerca adscrit a la Universitat de Girona i la seva seu gironina, vol esdevenir un centre de recerca de referència al nostre país. És per aquesta raó que gràcies a la relació amb la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran es va advertir l'oportunitat de promoure l'actual Postgrau per atendre la demanda d'una formació específica per a professionals dels museus. El Postgrau es va començar a impartir el curs 2016-17 a Lleida (Museu de Lleida: Diocesà i Comarcal), la segona edició del mateix es va fer a Girona (Facultat de Lletres), per tal d'atendre la demanda de professionals en una seu més propera als seus llocs de treball i residència. Per aquesta raó, la 3a i 4a edició s'han fet a Barcelona.

El Postgrau en Direcció estratègica de Museus i Centres Patrimonials és un curs de formació especialitzada adreçat en primera instància a professionals que dirigeixen i gestionen museus i equipaments de patrimoni cultural. El pla d'estudis no inclou els temes més característics i comuns dels màsters de patrimoni i museografia –que en la majoria dels casos aquests professionals ja han cursat–, sinó aquelles altres qüestions més específiques pròpies de la direcció i gestió dels museus.

La proposta d'aquest títol propi de postgrau té el seu origen en la demanda expressada pels professionals, directors de museus i centres patrimonials de les comarques de Lleida (de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran), de formació especialitzada en aspectes que formen part de la seva feina quotidiana i que no estan inclosos, o ho estan de manera molt general i marginal, en els postgraus i màsters específics sobre museografia. El Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya ha estat interessat en la posada en marxa d'aquesta titulació pel que suposa en la millora de la formació dels professionals dels museus. L'Associació de Museòlegs de Catalunya recolza igualment la proposta, així com l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

Es tracta, per tant, d'una formació no adreçada a graduats, sinó a professionals vinculats amb equipaments culturals o titulats superiors amb formació de postgrau, que volen ampliar la seva formació en aspectes específics de direcció i gestió de museus i centres patrimonials. En aquest sentit, el postgrau contribueix a millorar les expectatives professionals de persones ja integrades en el món del patrimoni i dels museus, o encara no.

El postgrau forma en aquells àmbits propis de la direcció i gestió de museus i que abasten camps tan diversos com la legislació, la gestió econòmica i de recursos humans, la planificació estratègica, la comunicació i la projecció, el turisme, estudis de públics, les noves tecnologies o l'educació. No es tractaran des d'un punt de vista d'iniciació, perquè aquesta no és la demanda, sinó que estan enfocats en la majoria dels casos des de la perspectiva estratègica. Per tant, el Postgrau no s'ha de confondre amb una titulació de postgrau de museografia o de patrimoni.

Objectius

- Proporcionar un tipus de formació específica per a la direcció i gestió de museus i equipaments patrimonials, adreçada a professionals que ja han cursat màsters de museografia, patrimoni o gestió cultural.
- Omplir un buit en els estudis de formació contínua, amb continguts que no es tracten, o que es tracten sense l'aprofundiment necessari, en els màsters de museografia, patrimoni cultural o gestió cultural.

Sortides professionals

Des del punt de vista de les sortides professionals, el postgrau proporcionarà una formació específica que ha de permetre, en primer lloc, millorar les expectatives professionals de promoció, incrementar el flux a altres llocs de treball, concretament de direcció i gestió, vinculats al patrimoni cultural i el turisme cultural. I en segon lloc, proporcionar una qualificació específica i addicional per a l'accés a llocs de treball vinculats als museus, el patrimoni cultural, la gestió cultural i el turisme cultural.

A qui s' adreça

- A professionals que dirigeixen i gestionen museus i equipaments de patrimoni cultural.
- A professionals que treballen en museus i equipaments de patrimoni cultural.
- A persones interessades, amb formació de màster en patrimoni, museografia o gestió cultural.

Requisits d'admissió

- Titulació de postgrau en patrimoni, museografia o gestió cultural (màsters oficials, màsters propis, postgraus propis).
- En cas de no tenir titulació de postgrau en museografia, patrimoni o gestió cultural, es demanarà una experiència professional en el camp dels museus i centres patrimonials d'un mínim de 2 anys (caldrà adjuntar el currículum vitae en el formulari d'inscripció).

NOTA: qui no disposi de títol universitari previ, tindrà dret a rebre, amb les mateixes condicions, un certificat d'assistència lliurat per la Fundació UdG: Innovació i Formació.

Informació relacionada

Veure informació d'entitats col·laboradores:

[Institut Català de Patrimoni Cultural](#)

[Associació de Museòlegs de Catalunya](#)

[Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya \(APGCC\)](#)

Pla d'estudis

Mòdul I. La planificació estratègica en el museu

La planificació estratègica d'un museu

- Pere Mir: Introducció a la planificació estratègica.
- Margarida Loran: 1. Per què la planificació estratègica als museus? 2. Com fer un procés de planificació estratègica efectiu? 3. El treball analític i la identificació de temes crítics. 4. L'avaluació externa. 5. L'anàlisi de l'entorn. 6. L'anàlisi interna. 7. Com formulem la missió. 8. La funció social del museu. 9. Mesurar impacte(s) del museu.
- Olga López: El procés d'elaboració i de redacció d'un pla estratègic per a un museu o equipament patrimonial, a partir de l'experiència i l'anàlisi de les metodologies.
- Jaume Colomer: La planificació estratègica d'un museu a partir de l'anàlisi de l'entorn.

Disseny i gestió de projectes (José Antonio Olañeta)

- Disseny de projectes relacionats amb el museu: Conèixer les fases d'un projecte i els seus factors crítics d'èxit. Les metodologies més habituals per dissenyar, planificar i gestionar projectes. La forma de dissenyar projectes en l'àmbit de la gestió dels museus.
  - Eines de seguiment i avaluació.
-

Mòdul II. Els públics del museu

Anàlisi i gestió de públics

- Antoni Laporte: 1. El mercat dels museus: visitants i no visitants. 2. Planificar la relació amb els públics. 3. La decisió del consumidor. 4. Estratègies de públics: de la fidelització al desenvolupament de públics. 5. Necessitats d'informació en relació amb els públics. 6. Estudis de públic: freqüentació; dels llibres de visita als iPads; enquestes
- Joaquina Bobes: 1. Segmentació de públics. 2. Museus i projectes participatius
- Sònia López: Els públics "virtuals": anàlisi i gestió de la web del museu

L'educació al museu, programació estratègica

- Núria Serrat: Educació i museus, continuem replantejant
-

Mòdul III. El marc jurídic i la gestió de recursos en el museu

Models i normatives de gestió administrativa dels museus (José Miguel Martínez-Alonso)

- Concepte de servei públic i formes de gestió. Gestió contractual.
- Formes de gestió directa dels serveis públics. Concepte i anàlisi juridicoformal de les personificacions instrumentals locals (organismes autònoms, entitats públiques empresarials, societats mercantils, mancomunitats i consorcis).
- Anàlisi sectorial: legislació cultural i sobre museus, formes de gestió i altres aspectes jurídics sobre l'administració i la direcció dels museus.

La gestió del pressupost (Glòria Rigau - Berta Gratacós)

- Glòria Rigau. 1. Introducció: conceptes, el cicle pressupostari. 2. L'elaboració del pressupost. 3. L'execució del pressupost. 4. La liquidació del pressupost
- Berta Gratacós. La contractació

La gestió dels recursos (Josep M. Carreté)

- Tipologies de direcció en museus i centres culturals: la direcció, la sotsdirecció-gerència, la gerència.
  - Com aplicar aquests esquemes a la realitat dels museus locals.
  - Què i com externalitzar.
-

Mòdul IV. Projectió, comunicació i promoció del museu

Estratègies de comunicació (Jose Miguel Alonso)

- Enfocar: 1. Tres fases en l'elaboració de l'estratègia de comunicació. 2. Objectius de la comunicació. 3. Posicionament. 4. Investigació
- Idear: 5. Fonts de singularització. 6. *Insight*. 7. Conceptualització. 8. Vinculació.
- Valorar i executar: 9. Les emocions. 10. Plataforma de comunicació i recursos creatius. 11. Valoració d'alternatives. 12. Pautes de difusió

Museus, turisme i interrelació amb el territori

- José Antonio Donaire: Estratègies turístiques del museu

Les noves tecnologies (Imanol Muñoz)

- Tècniques d'adquisició 3D. Digitalització i reconstrucció
- Computació visual. Dades, informació i coneixement. *Data mining / Big data / Data science. Internet of things – IoT*
- Tendències i possibilitats en l'ús de 3D en el patrimoni cultural i els museus

Mòdul V. Treball final

El treball final de postgrau permet aplicar a un cas concret allò que s'ha treballat en les diferents matèries. En la seva elaboració, que va dels mesos de gener a juliol, l'estudiant compta amb la tutoria i el seguiment d'un membre del professorat. El treball pot basar-se en un cas del mateix museu on es desenvolupa l'activitat professional. Alguns temes que són susceptibles de ser abordats són, per exemple: plans estratègics, plans directors, plans de comunicació, disseny i planificació d'un projecte (museogràfic, etc.), projectes educatius, projectes de relació del museu amb el territori, estudi de públics, exploració de noves formes de gestió del patrimoni, etc.

Titulació

Diploma d'Especialització en Direcció Estratègica de Museus i Centres Patrimonials per la Universitat de Girona*

*No inclou la taxa d'expedició del títol de la UdG.

NOTA: qui no disposi de títol universitari previ, tindrà dret a rebre, amb les mateixes condicions, un certificat d'assistència lliurat per la Fundació UdG: Innovació i Formació.

Metodologia

El Postgrau s'impartirà presencialment i/o en línia, per videoconferències amb la plataforma zoom, i es combinaran diferents metodologies docents. Les sessions programades consistiran en lliçons magistrals alternades amb debats i pràctiques d'aula. D'altra banda i paral·lelament els estudiants hauran de preparar treballs pràctics específics.

Al llarg del curs, l'estudiant haurà d'anar realitzant un treball final de postgrau, amb l'ajut d'un tutor o tutora d'entre els professors del postgrau. Les tutories també es podran fer en línia. L'objectiu del treball, que s'haurà de presentar al mes de juliol, és que sigui una primera aplicació pràctica dels continguts del postgrau. El tema del treball pot estar relacionat amb qüestions de l'activitat professional que s'estigui desenvolupant.

Sistema avaluació

L'avaluació de les assignatures i els mòduls es farà a través de proves pràctiques, resolució de casos i presentació d'exercicis.

A més a més, els estudiants hauran de fer obligatòriament un treball de final de postgrau, que és un dels mòduls del postgrau.

Assistència obligatòria al 80% de les sessions presencials i/o en línia.

Finançament

Finançament bancari

Els estudiants matriculats poden finançar el pagament de la matrícula en quotes.

La Fundació ha establert convenis amb condicions preferents pels seus alumnes amb les següents entitats:

- [Sabadell Consumer](#)
- [CaixaBank](#)
- [Banc Santander](#)

Finançament Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR)

Amb l'objectiu de facilitar l'accés als estudis de postgrau, l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) impulsa aquest programa de préstecs.

Per a més informació feu clic en el logotip.

**Agència
de Gestió d'Ajuts
Universitaris
i de Recerca**

Quadre docent

Direcció

Joaquim Nadal Farreras

Catedràtic emèrit d'Història Contemporània de la Universitat de Girona i director de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC). Coordina i és investigador principal del Grup de Recerca en Patrimoni Cultural de Catalunya, Grup de Recerca Preconsolidat (GRPRE), reconegut per la Generalitat de Catalunya. Com a director de l'ICRPC ha creat l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural per encàrrec de la Generalitat de Catalunya.

Ha estat professor de la University of Liverpool (1970-1972) i de la Universitat Autònoma de Barcelona (1972-1992). Ha estat alcalde de Girona (1979-2002), conseller de la Generalitat (2003-2010), diputat al Parlament de Catalunya (1984-2012) i president de la Federació de Municipis de Catalunya (1981-1995).

Ha realitzat estudis sobre la història de Catalunya, la història econòmica de Catalunya i Espanya i la història de la ciutat de Girona. Les seves línies actuals de recerca se centren en el patrimoni cultural i històric, la gestió del patrimoni, l'art en situacions de conflicte i el patrimoni de les ciutats portuàries.

En aquests àmbits, les seves darreres publicacions són: *Patrimoni i Guerra. Girona 1936-1940*, amb Gemma Domènech i Casadevall (Ajuntament de Girona, 2015); *Joan Subias Galter (1897-1984). Dues vides i una guerra* (Institut d'Estudis Catalans, 2016); *Rafael Masó, arqueòleg*, amb Rosa Maria Gil i Tort (Ajuntament de Girona, 2017), i *República i Guerra Civil a Girona. Estudis i documents* (Girona, ICRPC, 2018).

Com ha editor ha publicat: Joaquim Nadal i Farreras (ed.): *La ciudad y el mar. Estudios sobre una relación sólida en un medio líquido* (Girona, ICRPC, 2017).

Montserrat Duch i Joaquim Nadal (ed.): *Els ateneus a Catalunya: sociabilitat i catalanisme popular* (Girona, ICRPC, 2018).

Ha publicat diversos llibres autobiogràfics: *Fent tentines per la vida* (Ara llibres, 2013), *Testimoni de càrrec. Vint anys al servei de Catalunya (1993-2012)* (Proa, 2014) i *Històries d'alcalde (Girona, 1979-2002)* (Ed. Gavarres, 2019).

Ha publicat un llibre d'anàlisi i reflexió sobre la situació política actual a Catalunya: *Catalunya, mirall trencat* (Pòrtic, 2018).

Biografia completa i c. v. del professor Joaquim Nadal: <https://www.joaquimnadal.cat/ruta-politica/>.

Coordinació

Immaculada Lorés Otzet

Catedràtica d'Història de l'Art Medieval a la Universitat de Lleida. Membre de l'Institut d'Estudis Catalans i membre col·laborador de l'Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCVM) de la Universitat de Barcelona.

Ha coordinat el màster en Patrimoni Cultural i Desenvolupament Local (UdL).

El seu àmbit de recerca principal és l'art romànic i, de manera particular, l'arquitectura i l'escultura. Destaquen els estudis sobre Sant Climent de Taüll, Sant Pere de Rodes, Sant Andreu de Sureda, la catedral romànica de Barcelona, el monestir de Ripoll o l'antiga catedral de Roda d'Isàvena, així com els dels claustres romànics de la catedral de Girona i del monestir de Sant Cugat.

L'interès pel romànic s'estén a la manera com el món contemporani l'ha conegut, valorat i conservat, especialment en els casos de la

pintura mural romànica catalana i la restauració de monuments (Ripoll, Rodes, Seu Vella).

Un altre camp d'interès és la museografia, en concret, la manera com s'han format les col·leccions medievals, com s'han presentat al llarg dels segles xx i xxi i com s'han museïtzat els monuments.

Ha col·laborat amb diversos museus i centres patrimonials, ha comissariat exposicions i ha participat en projectes museològics com els del museu del monestir de Sant Cugat i el Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

És autora o coautora dels llibres:

- *El claustre romànic de Sant Pere de Rodes: de la descoberta a les restes conservades: Una hipòtesi sobre la seva configuració escultòrica*. Lleida: UdL, 1994. (Espai/Temps; 22)
- *La descoberta de la pintura mural romànica catalana. La col·lecció de reproduccions del MNAC*, amb M. Guardia i J. Camps. Barcelona: MNAC, 1993.
- *El monestir de Sant Pere de Rodes*. Barcelona: 2002. (Memoria Artium; 1).
- *La Seu Vella i el turó*, amb X. Payà, I. Gil i A. Lorient. Lleida: Pagès Editors, 2007.
- *El Pirineu romànic vist per Josep Gudiol i Emili Gandia*, amb M. Guardia. Tremp: Garsineu ed., 2013.
- *Sant Climent de Taiüll i la Vall de Boí*, amb M. Guardia. Barcelona: 2020. (Memoria Artium; 26).

Vegeu el c. v. de la professora Immaculada Lorés: <http://www.hahs.udl.cat/ca/personal-academic/pagina-1/imma-lores-otzet/>.

Professorat